

TOIMINTAKERTOMUS

2011

1. YLEISTÄ

Vuoden 2011 toimintasuunnitelmaan on kirjattu, että päällystealan suurimpana haasteena säily perustienpidon riittävän rahoitustason säilyttäminen ja tieliikennemuodon puolustaminen sekä sen aseman säilyttäminen eri liikennemuotojen joukossa. Päällysteala ei valitettavasti ole kummassakaan tavoitteessa onnistunut vuoden 2011 näkökulmasta. Vaikuttamista on jatkettava, kunnes käänne parempaan saadaan aikaan. Suomella ei ole varaa päästää osaa kansallisomaisuudestaan – päällystettyä tieverkkoa - ”tuhoutumaan”. Ymmärryksen aikaansaaminen tässä asiassa on kuitenkin haasteellinen tehtävä. Investointeja pitäisi hidastaa ja siirtää osa näin säästyneistä rahoista kunnossapitoon, jotta olemassa oleva verkko säilyy. Päällysteala voisi jatkossa myös korostaa enemmän elinkaarikustannuksia ja -ajattelua kuin vaikuttaa erikseen investointeihin ja kunnossapitoon.

Asfalttinormit julkaistiin maaliskuussa 2011, hieman myöhässä tavoiteaikataulusta. Osittain tästä syystä normien käyttäminen ja soveltaminen siirtyi pääsääntöisesti vuoden 2012 puolelle. Vuoden 2011 Asfaltti-normien julkaisu-oikeudet myytiin Venäjälle ja niitä painatettiin saamiemme tietojen mukaan 2000 kpl Venäjäksi.

Toiminnan ylijäämä vuonna 2011 oli 34 329 €. PANK ry. käytti 44 044 euroa päällystealan tutkimukseen ja kehitykseen.

2. JÄSENET

Ajanjaksona 1.1.2011 - 31.12.2011 oli PANK ry:ssä jäseniä 18, jotka edustavat valtion virastoja ja laitoksia, kuntia, tutkimuslaitoksia, alan urakoitsija- ja suunnitteluyhtiöitä, alan koneita, laitteita ja raaka-aineita tuottavia yhtiöitä ja niiden muodostamia yhdistyksiä sekä liikennettä edustavia yhdistyksiä.

Jäsenet:

Aalto-yliopisto
Carent Oy
ELY-keskukset
Finavia Oy
Infra ry
Liikennevirasto
Moottoriliikenteen Keskusjärjestö ry
Neste Oil Oyj
Nynas Oy
Oulun yliopisto
Pöyry CM Oy
Ramboll Finland Oy
RC Infra Oy
Road Consulting Oy
Suomen Kuntaliitto
Tampereen teknillinen yliopisto
Tietomekka Oy
VTT

3. HALLINTO

PANK ry:n kevätkokous pidettiin 27.4.2011 ja syyskokous 25.11.2011. Edellisessä kokouksessa käsiteltiin ja vahvistettiin vuoden 2010 toimintakertomus sekä tilinpäätös ja jälkimmäisessä kokouksessa vuoden 2011 toimintasuunnitelma sekä talousarvio.

PANK ry:n hallituksen puheenjohtajana on toiminut Ossi Himanka/Nynas Oy ja varapuheenjohtajana Lars Forstén/Infra ry/Asfalttijaosto/Lemminkäinen Infra Oy.

Hallituksen muut jäsenet

Ossi Himanka	Nynas Oy, puheenjohtaja
Terhi Pellinen	Aalto-yliopisto
Lars Forstén	Infra ry/Asfalttijaosto/Lemminkäinen Infra Oy, vpj
Raimo K. Saarinen	Kuntaliitto/Helsingin kaupunki
Pia Rämö	Infra ry/Kiviainesjaosto
Erkki Peltomäki	Infra ry/Asfalttijaosto/ NCC Roads Oy
Jorma Paananen	Infra ry/Asfalttijaosto/ Destia Oy
Seppo Mäkinen	Liikennevirasto (3.10.2011 asti)
Jukka Karjalainen	Liikennevirasto (4.10.2011 lähtien)
Kari Ström	Kuntaliitto/Jyväskylän kaupunki
Kyösti Laukkanen	VTT
Anders Nordström	Infra ry/Cleanosol Oy

PANK ry:n hallituksen sihteerinä toimi Tuomas Vasama/Uudenmaan ELY-keskus.

PANK ry:n sihteerinä toimi Anne Sund/Nynas Oy, kirjanpitäjänä Kaija Karlsson/Neste Oil Oyj, tilintarkastajina Jukka Ovaska ja Matti Ruuti.

Hallitus kokoontui viisi kertaa. Kokouksissa käsiteltyjä aiheita olivat mm:

- ELY-keskusten jäsenyys
- Asfalttinormit 2011; käännösoikeus myönnetty Venäjälle
- Uudet kunta-asiakirjat
- RYM-SHOK-tutkimusohjelma
- PANK-stipendi
- Jäsenasiat
- Perustienpidon rahoitustilanne
- Yhdistyksen kevätkokouksen valmistelu
- Vuoden 2010 toimintakertomus ja tilinpäätös
- Yhdistyksen syyskokouksen valmistelu
- Toimintasuunnitelma 2012 ja talousarvio

4. TOIMIKUNTIEN JA VALIOKUNTIEN TOIMINTA

PANK RY:N TOIMIKUNNAT

Asfalttinormitoimikunta

Rauno Turunen	Oulun yliopisto/OAMK, puheenjohtaja
Vesa Laitinen	Infra ry/Lemminkäinen Infra Oy
Jussi Tuominen	Infra ry/NCC Roads Oy
Seppo Kempainen	Infra ry/Skanska Asfaltti Oy
Ville Alatyppö	Kuntaliitto/Helsingin kaupunki (Kati Rantasen äitiysvapaan ajan)
Juhani Tirkkonen	Kuntaliitto/Turun kaupunki
Katri Eskola	Liikennevirasto
Timo Blomberg	Nynas Oy
Matti Antikainen	Pohjois-Savon ELY-keskus
Pirjo Kuula-Väisänen	Tampereen teknillinen yliopisto
Kyösti Laukkanen	VTT
Ilmo Hyypä	Infra ry/Destia Oy, sihteeri

Asfalttinormitoimikunta kokoontui vuoden 2011 aikana 4 kertaa. Lisäksi järjestettiin kaikille alan toimijoille suunnattu uusia vuoden 2011 Asfalttinormeja koskeva koulutuspäivä.

Asfalttinormit 2011

Toimikunnan toimesta uudet Asfalttinormit saatiin valmiiksi maaliskuussa 2011. Asfalttinormit 2008 -julkaisua käytettiin monissa päällysteurakoissa vielä vuonna 2011, koska monet urakat oli valmisteltu jo aiemmin. Asfalttinormin 2011 ensimmäinen painos oli 2 000 kpl ja sitä oli vuoden loppuun mennessä myyty noin 1 000 kappaletta.

Asfalttinormit 2011 koulutus- ja esittelytilaisuudessa maaliskuussa Liikennevirastossa oli noin 100 kuulijaa ja tilaisuus koettiin tärkeäksi.

Asfalttinormitoimikunta otti vuoden aikana vastaan Asfalttinormeja 2011 koskevia kommentteja. Niitä ei ollut kovin paljoa, koska normit eivät olleet kaikissa urakoissa käytössä. Niiden aiheuttamista mahdollisista toimenpiteistä keskusteltiin ja keskustelut jatkuvat. Mitään niin merkittävää, joka olisi vaatinut korjauslehteä välittömästi, ei ole tullut esille. Sellainen joudutaan kuitenkin jossain vaiheessa todennäköisesti julkaisemaan.

EN-standardit

Toimikunta on toiminut CEN TC227/WG1:n taustaryhmänä ja osallistunut asfalttialan EN-standardiluonnoksia koskevien Suomen näkökohtien esille tuomiseen ja lausuntojen valmistelemiseen. On myös keskusteltu SFS-EN kiviaines-, bitumi- ja asfalttipäällysteiden tuote- / tuotantojärjestelmästandardien sisällöistä ja kehittämistarpeista Suomen osalta. Bitumien testausmenetelmät standardikirja valmistui syksyllä ja se saatiin tiedoksi. Tuotestandardien 5-vuotistarkastuksen osalta uudet korjatut standardit ovat valmisteilla ja niiden kommentointi on tehty ja tehdään yhdessä laboratoriotoimikunnan kanssa. Liikenneviraston toimesta kommentit lähetettiin CEN:iin.

Toimikunta on ollut mukana Pohjoismaisessa yhteistyössä EN-standardien asfaltin kulumistestin (ns. Prall-koe) yhteispohjoismaiseen käytäntöön liittyvässä kehitystoiminnassa. Lisäksi muiden Pohjoismaiden kanssa on keskusteltu eri yhteyksissä myös aiemmin mainituista EN-standardien sisällöstä, koska Pohjoismailla on useimmista kysymyksistä yhteinen näkemys.

Rakennustuoteasetus

Kesällä 2013 voimaan tuleva Rakennustuoteasetus tuo mukanaan CE-merkin myös Suomen asfalttimassoihin ja uuden tavan vaatimuksenmukaisuuden ilmoittamiseen (Declaration of Performance). Näiden muutosten vaatimista toimenpiteistä ja tulkinnoista aloitettiin keskustelu syksyllä 2011.

Asiakirjatoimikunta

Marika Kämppe	Kuntaliitto, puheenjohtaja
Mikko Eerola	Infra ry/Destia Oy
Marko Vuori	Infra ry/Lemminkäinen Infra Oy
Timo Vainionpää	Infra ry/NCC Roads Oy
Janne Juntunen	Kuntaliitto/Espoon kaupunki
Ismo Rantanen/Pekka Isoniemi	Kuntaliitto/Helsingin kaupunki
Kari Ström	Kuntaliitto/Jyväskylän kaupunki
Jorma Alanko	Kuntaliitto/Vantaan kaupunki
Anne Valkonen	Pirkanmaan ELY-keskus
Heikki Jämsä	Infra ry, sihteeri

Lisäksi toimikunnan kokouksiin on osallistunut Matti Heino (HTJ Rakennuttajat Oy), joka on laatinut malliasiakirjat.

Toimikunta piti kahdeksan varsinaista kokousta vuonna 2011. Toimikunta on käsitellyt seuraavia asioita:

1. Päälystystöiden urakka-asiakirjat 2011

Toimikunnassa valmisteltiin uudet kuntasektorille tarkoitettut Päälystystöiden urakka-asiakirjat 2011. Asiakirjojen laadinnasta vastasi Matti Heino.

Asiakirjat on tarkoitettu kuntien lisäksi yksityisten rakennuttajien ja asfalttiurakoitsijoiden käyttöön. Asiakirjoissa on huomioitu Asfalttinormit 2011 ja Rakennusurakan yleiset sopimusehdot 1998 sekä rakennustyön turvallisuudesta annettu valtioneuvoston asetus (VNa) 205/2009.

Asiakirjat muodostuvat **malliasiakirjoista**, joita ovat

- tarjouspyyntö
- tarjouslomakkeet
- urakkaohjelma
- urakkasopimus, luonnos
- työturvallisuusasiakirja
- määrämittausperusteet
- hankekohtainen yleinen työselostus

Sekä **viiteasiakirjasta**

- arvonmuutosperusteet.

Asiakirjat julkaistaan Kuntaliiton toimesta ja ne tulevat käyttöön vuodelle 2012.

2. Turvallisuusasiakirja

Osana Päälystystöiden urakka-asiakirjoja 2011 valmistui erillisenä hankkeena Turvallisuusasiakirja, jossa otettiin huomioon Valtioneuvoston uusi asetus rakennustyön turvallisuudesta, joka astui voimaan vuonna 2009. Asiakirjojen laadinnasta vastasi Matti Heino.

Turvallisuusasiakirja sisältää hankkeen kohdeominaisuuksien kuvaamisen, turvallisuussäännöt sekä menettelyohjeet. Työturvallisuusasiakirja perustuu suunnittelun yhteydessä tehtyyn riskien arviointiin. Työturvallisuusasiakirjaan kuuluvat asiakirjat ovat esimerkkejä/malleja ja ne pitää aina päivittää kutakin urakkaa varten siten, että kunkin urakan luonteesta johtuvat turvallisuuteen liittyvät tiedot tulee riittäväällä tarkkuudella selvitetäksi.

3. Yhteistoimintaurakan asiakirjat 2012

Toimikunnassa laadittiin Yhteistoiminnan asiakirjat 2012. Asiakirjojen laadinnasta vastasi Matti Heino.

Yhteistoimintaurakan malliasiakirjat on tarkoitettu ennen kaikkea kuntien käyttöön. Asiakirjojen tavoitteena on lisätä kumppanuuden tavoitteita sekä laajentaa urakan suoritusvelvollisuutta ja siten kehittää tilaajan ja urakoitsijan yhteistoimintaa.

Yhteistoimintaurakka sisältää varsinaisten päälystystöiden lisäksi esim. kuntoselvityksiä ja päälystystöiden ohjelmointitehtäviä. Ne on mahdollista toteuttaa urakoitsijan toimesta yksinään tai soveltuvin osin alihankkijan kanssa yhteistyössä. Päälystysohjelmoinnin tulokset toimenpiteineen hyväksyy aina viime kädessä tilaaja, jolloin tilaajan ja palveluntuottajan yhteistoiminta nousee merkittäväksi tekijäksi. Yhteistoimintaurakassa palveluntuottajan valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus.

Yhteistoimintaurakassa palvelusopimusluonnos muodostaa rungon sopimukseksi. Palvelusopimus sisältää urakan tavanomaiset sopimusehdot. Palvelusopimuksella pyritään korostamaan pitkäaikaisen urakan palveluluonnetta, jossa palveluntuottajalla on rooli tilaajalle normaalisti kuuluneiden asioiden hoitamisessa.

Varsinaisen päälystystöiden suorituksen ehdot ovat tavanomaiset. Takuu-aika päälystyskauden töistä on kuitenkin pidempi kuin tavanomaisessa urakassa.

Yhteistoimintaurakan asiakirjat julkaistaan PANK ry:n kotisivuilla, koska Kuntaliitto ei julkaise asiakirjoja.

4. KEHTO-hanke

Toimikunta on seurannut KEHTO-projektin edistymistä ja sen tuloksia osallistumalla mm. KEHTO-seminaareihin.

Laboratoriotoimikunta

Vesa Laitinen	Infra ry/Lemminkäinen Infra Oy, puheenjohtaja
Kari Laakso	Aalto-yliopisto
Sami Similä	Infra ry/Destia Oy
Pertti Virtala	Infra ry/Destia Oy
Jussi Tuominen	Infra ry/NCC Roads Oy
Pasi Niskanen	Infra ry/Rudus Oy
Katri Eskola	Liikennevirasto
Tapio Kärkkäinen	Nynas Oy
Jukka Naukkarinen	Stara
Kyösti Laukkanen	VTI
Maria Vähätalo	Tampereen tekninen yliopisto, sihteeri

LTK kokoontui toimintavuonna kuusi kertaa.

Menetelmäkehitys

Menetelmäkehityksessä keskityttiin muutamien uusien PANK-menetelmien laatimiseen ja päivitykseen sekä EN-standardien viisivuotistarkastuksiin (kiviainesten ja asfalttien testausmenetelmät sekä kiviaineksen ja asfalttimassojen tuotestandardit).

EN-kiviaines- ja massanäytteenottostandardeihin laadittiin täydentävät PANK-liitteet.

Pidettiin yllä listaa EN-standardien asfalttitestausmenetelmissä tapahtuneista muutoksista (Maria Vähätalo, TTY).

Laboratorioiden hyväksymismenettely

Laboratorioiden hyväksyntää hoitaa Inspecta Sertifiointi Oy. LTK toimi Inspecta Sertifiointi Oy:n teknisenä toimikuntana, ja valvoi tarkastus- ja hyväksyntätoimintaa. Asfalttinormien mukaisesti hyväksytyjä testaus- ja mittausorganisaatioita on tällä hetkellä noin 30 (PANK-hyväksytyjä, sertifioituja tai akkreditoituja). Osalla näistä on myös valvottuja laboratorioita.

Laboratorioiden väliset vertailukokeet ja muu testaukseen liittyvä tutkimus

Syksyllä 2010 järjestetyn asfalttimassa-analyysin vertailukoe -raportti valmistui maaliskuussa 2011.

PTM-autojen vertailukoe järjestettiin yhdessä toimijoiden kanssa huhti-toukokuussa. Jatkettiin PTM-mittajien kanssa yhteistyössä rakennetun vertailukoemenettelyn kehitystä. Menettely vaatii yhä kehittämistä.

Yhteinen tutkimushanke ruotsalaisten ja norjalaisten kanssa Prall-testausmenetelmän kehittämiseksi (muutoksia menetelmään) käynnistyi syksyllä suunnittelulla ja testausnäytteiden valmistuksella.

2008 käynnistetty tutkimushanke jäädytys-sulatuskestävyyskokeen soveltavuudesta asfalttipäällysteiden pitkäaikaiskestävyyden määrittämiseen valmistui marraskuussa.

Toteutettiin massanäytteenottomenetelmien vertailuselvitys (Destia Oy), jonka perusteella laadittiin EN-standardia täydentävä PANK-liite.

LTK:n muu toiminta

LTK:n menetelmäpäivä pidettiin 27.1.2011 Eteran auditoriossa. Osallistujia oli noin 75. Keskeisimpänä teemana olivat uudistuvat Asfalttinormit.

PANK ry:n ja Infra ry:n yhteiset valiokunnat

Työvaliokunta

Ossi Himanka	PANK ry/Nynas Oy, puheenjohtaja
Erkki Peltomäki	PANK ry/NCC Roads Oy
Lars Forsten	Infra ry/Lemminkäinen Infra Oy
Olli Kokkonen	Infra ry/NCC Roads Oy
Heikki Jämsä	Infra ry, sihteeri

Työvaliokunta ei ole kokoontunut 2011 hallituksen tekemällä päätöksellä.

Koulutusvaliokunta

Erkki Peltomäki	Infra ry/NCC Roads Oy, puheenjohtaja
Antti Sulamäki	Amiedu
Tapani Karonen	Infra ry
Jukka Marttila	Infra ry/Destia Oy
Atte Lyytikäinen	Infra ry/Lemminkäinen Infra Oy
Jussi Teisala	Infra ry/Skanska Asfaltti Oy
Seppo Tirkkonen	Rakennusliitto
Pekka Kinnunen	Salon seudun AKK
Timo Sirkiä	Salon seudun AKK
Petri Sikanen	SL Asfaltti
Heikki Jämsä	Infra ry, sihteeri

Lisäksi valiokunnan kokouksiin osallistui ammattioppilaitosten edustajia tarpeen mukaan.

Valiokunta piti kolme kokousta vuonna 2011. Lisäksi pidettiin useampia teemakohtaisia kokouksia liittyen yhteishankintakoulutukseen sekä koulutustilaisuuksien järjestämiseen.

Valiokunta on toiminnassaan tehnyt seuraavia asioita:

1. Koulutustilaisuuksien järjestäminen

- Päällystekurssit, jotka järjestettiin kahden päivän aikana maaliskuussa
- Asfalttialan palautepäivän ohjelman suunnittelu. Tilaisuus järjestettiin laivaseminaarina marraskuussa.

2. Yhteishankintakoulutus

Asfalttialan yhteishankintakoulutusta jatkettiin vuonna 2011. Koulutuksen tavoitteena on saada asfalttialalle uusia työntekijöitä mm. ammatinvaihtajista. Yhteishankintakoulutus on työvoimakoulutusmuoto, jossa koulutus toteutettiin työnantajien, työhallinnon ja koulutuksen järjestäjän yhteisesti suunnittelemana. Amiedun järjestämään koulutukseen valittiin 12 henkilöä, joista 9 henkilöä valittiin työmaatyöskentelyyn yrityksissä. Opetukseen sisältyi sekä teoriaa että työssäoppimista. Saadut kokemukset olivat hyviä ja koulutus vastasi tarkoitustaan.

3. Asfalttityöntekijöiden ammattitutkinto ja tutkinnon edelleen kehittäminen

Valiokunta on ohjannut ja koordinoanut asfalttityöntekijöiden ammattitutkintoon liittyvää koulutusta, jota annettiin vuonna 2011 mm. Salon aikuiskoulutuskeskuksessa, AMIEDUssa sekä Jyväskylän ammattiopistossa. Koulutettavien yhteismäärä kertomusvuonna oli noin 60 henkilöä. Valiokunnassa koordinoitiin vuoden 2012 ammattitutkintojen kurssien päivämäärät oppilaitosten kesken.

Ammattitutkintoja päivitetään viiden vuoden välein. Kertomusvuonna käynnistettiin Opetushallituksen johdolla tutkinnon uudistus, mikä vaikuttaa myös asfalttialaan. Valiokunta on ollut läheisessä yhteistyössä asfalttialan uudistusta valmistelevaan työryhmään, jotta asfalttialan tarpeet saadaan otetuksi huomioon uudistuksessa.

Nykyisessä ammattitutkinnossa arvioidaan yksittäisiä työsuorituksia näyttökokeissa. Uudistuksen tavoitteena on arvioida laajempia osaamisalueita monipuolisesti siten, että tutkinnon suorittajan rooli korostuu. Tutkinnon suorittamiseen voi sisältyä useampia osa-alueita yhden työsuorituksen sijasta. Ammattitutkinnon uudistus valmistuu kesällä 2012 ja se otetaan opetuskäyttöön vuoden 2013 alusta.

4. Asfalttityöntekijöiden erikoisammattitutkinto

Erikoisammattitutkinnon kurssi on tarkoitettu työnjohdon kouluttamiseen. Valiokunta seurasi asfalttityöntekijöiden erikoisammattitutkinnon koulutusta Salon Aikuiskoulutuskeskuksessa. Vuonna 2010 käynnistetyn koulutuksen kurssilaiset, joita oli yhdeksän henkilöä, valmistuivat vuonna 2011.

Vuonna 2011 uutta erikoisammattitutkintokurssia ei järjestetty.

5. Muu koulutustoiminta

Koulutusvaliokunta käsitteli Amomatic Oy:n kanssa asfalttiaseman operaattorikoulutuksen tarpeellisuutta. Koneasemakorjaukseen ei ole tällä hetkellä koulutusta, vaan osaaminen perustuu käytännön kokemukseen. Alalle tarvitaan huoltohenkilöstöä kouluttamisen kautta. Henkilöillä tulisi olla myös laiteymmärrystä. Asian käsittelyä jatketaan edelleen valiokunnassa.

Tekninen valiokunta

Kari Uronen	Infra ry, puheenjohta
Heikki Jämsä	Infra ry
Matti Juola	Infra ry/Andament Oy
Jorma Paananen	Infra ry/Destia Oy
Mika Häkli	Infra ry/Lemminkäinen Infra Oy
Seppo Kempainen	Infra ry/Skanska Asfaltti Oy
Veijo Jattu	Kuntaliitto/Espoon kaupunki
Ville Alatyppö	Kuntaliitto/Helsingin kaupunki
Katri Eskola	Liikennevirasto
Tero Ahokas	Varsinais-Suomen ELY-keskus
Kyösti Laukkanen	VTI
Tapio Kärkkäinen	Nynas Oy, sihteeri

Valiokunta piti kolme kokousta vuonna 2011. Valiokunta käsitteli toiminnassaan seuraavia asioita:

1. RYM-SHOK -ohjelma

Valiokunnassa käsiteltiin RYM-SHOK -ohjelman asfalttiosion valmistelutyötä. Keskusteltavia aihekokonaisuuksia ovat olleet mm. päällysteiden vaurioituminen ja siihen liittyvät mekanismit ja mallit, koerakentaminen, koerakenteet sekä tien/kadun kuntoon ja laadunvalvontaan liittyvät ainetta rikkomattomat menetelmät. Myös vanhan asfaltin uusiokäyttö on ollut esillä osana hanketta.

Valiokunnassa on käyty läpi RYM-SHOK -ohjelmaan liittyvän infran tietomalliprojektin tilannetta ja saatuja tuloksia. Hankkeen yhtenä keskeisenä visiona on, että vuonna 2014 suuret infranhaltijat tilaavat vain mallipohjaista palvelua, joita hyödynnetään kaikissa projektin vaiheissa alkaen suunnittelun tilauksesta päättyen kunnossapitovaiheeseen (sisältää päällystämisen).

Valiokunta seuraa hankkeen valmistelun edistymistä osana RYM-SHOK -ohjelmaa.

2. Hankintamenettelyt

Liikenneviraston linjaukset

Valiokunnassa käsiteltiin Liikenneviraston hankintojen uusia strategialinjauksia. Keskeisiä periaatteita ovat mm.:

- Hankinnoilla luodaan edellytyksiä uusien markkinoiden syntymiseen ja varmistetaan markkinoiden toimivuus. Toimittajamarkkina-tuntemukseen kiinnitetään erityistä huomiota ja markkinoiden toimivuutta edistetään ja kehitetään hankinnan keinoin. Esimerkiksi sellaisilla, merkittäviä investointeja vaativilla markkinoilla, joilla ei ole riittävästi volyyymiä.
- Toimittajamarkkinanäkökulman huomioimista vahvistetaan erityisesti hankinnan suunnitteluvaiheessa ja kilpailutettavat kokonaisuudet pyritään määrittelemään sellaisiksi, että markkinoilta löytyy riittävästi monipuolista tarjontaa.
- Pyrkimyksenä on edistää toimittajamarkkinavuorovaikutusta ja kehittää tilaajatahon ja palveluntuottajien osaamista. Tavoitteena ovat kehitystä edistävät yhteistoimintamallit sellaisissa tilanteissa, joissa näillä on saavutettavissa selkeää lisäarvoa.

- Tuotteiden ja toimenpiteiden sijaan tullaan jatkossa hankkimaan entistä enemmän ratkaisuja ja palveluja. Tämä näkyy esimerkiksi siten, että Liikennevirasto tilaajana määrittelee tarpeen ja käytettävissä olevan rahoituksen, ja palveluntuottajat esittävät ehdotuksensa ratkaisuiksi annettujen resurssien puitteissa.

Liikennevirasto tulee järjestämään alan kanssa yhteisiä tilaisuuksia hankintojen kehittämiseksi.

Melua vaimentavat päällysteet

Valiokunta käsitteli PANK ry:n julkaisemaa Melua vaimentavien päällysteiden hankintaopasta, joka on saatavilla PANK ry:n kotisivuilla.

3. Tuottavuus

Käsiteltiin TUKEFIN-tuottavuuskonseptin sisältöä, saatuja kokemuksia pilottiprojekteista ja lähestymistavan soveltamista päällystystoimintaan. Tuottavuushankkeissa hinnan lisäksi urakoiden valintakriteereinä on ollut mm. urakan läpimenoaika ja asiakastyytyväisyys. Päällystystoiminnassa liikenteelle aiheutettu vähäinen haitta voisi olla yksi mahdollinen kriteeri hinnan lisäksi valintakriteereitä arvioitaessa.

Lisäksi valiokunta käsitteli PIARC:n julkaisua, jossa on kerätty eri maiden käytäntöjä menettelyistä, joilla voidaan nopeuttaa urakoiden läpimenoaikoja ja vähentää kustannuksia. Kaistanvuokraus on yksi suosittu keino urakan läpimenoajan pienentämiseksi.

4. Teknologia

Käsiteltiin eurooppalaista yhteistyöhanketta nimeltään Forever Open Road. Sen tavoitteena on hyödyntää uusinta IT-teknologiaa tienpidossa seuraavissa projekteissa: 1) adaptable road, 2) automated road ja 3) climate change resilient road.

Valiokunnassa käsiteltiin Hollannissa kehitettyjä innovaatiota, joiden avulla teiden halkeamat voidaan korjata nykyistä paremmin ja tehokkaammin. Yhtenä keinona on kapselit, jotka sekoitetaan asfalttimassaan. Kun päällysteeseen tulee halkeama, kapseli rikkoontuu ja sen sisällä oleva elvytin tukkii halkeaman. Toisena keinona on lisätä päällystemassaan esim. teräsvillaa. Kun sitä lämmitetään induktiolämmityksellä, lämpötilan nousu sulattaa bitumia halkeaman ympäriltä juottaen aukon umpeen.

Valiokunnassa käsiteltiin WAM-päällysteiden kokemuksia erityisesti Yhdysvalloista, joissa se on lyönyt itsensä voimakkaasti läpi markkinoilla.

5. Tilaisuuksien järjestäminen

Valiokunta osallistui Päällystekurssien ohjelman laatimiseen.

6. Euroopan Asfalttiliiton Technical Committee

Valiokunnan edustaja Vesa Laitinen osallistui EAPA:n teknisen komitean työskentelyyn Suomen edustajana. Valiokunnassa valmisteltiin ja käsiteltiin asfaltin teknologiaan liittyviä asioita kuten CEN-standardointia, tuotestandardeja, kumin käyttöä asfalttipäällysteessä, siltapäällysteitä, matalan energian päällysteitä, ilmaston muutosten vaikutusta asfalttialalle, asfaltin uusiokäyttöä ja testimenetelmiä.

Ad Hoc -Hankintamenettelytyöryhmä

Tero Ahokas	Varsinais-Suomen ELY-keskus, puheenjohtaja
Jukka Juola	Andament Oy
Heikki Jämsä	Infra ry
Erkki Greggilä	Infra ry/Destia Oy
Tapio Joensuu	Infra ry/Destia Oy
Vesa Laitinen	Infra ry/Lemminkäinen Infra Oy
Jussi Rantanen	Infra ry/Lemminkäinen Infra Oy
Antero Arola	Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Vesa Männistö	Liikennevirasto
Ossi Himanka	Nynas Oy
Kari Holma	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Harri Spoofo	Pöyry CM Oy
Seppo Kemppainen	Skanska-Asfaltti Oy
Sami Horttanainen	Infra ry/NCC Roads Oy, sihteeri

Työryhmä kokoontui kaksi kertaa kauden 2011 aikana.

Toimikunta käsittelee kokouksissaan Liikenneviraston ja ELY-keskusten ylläpidon hankintamenettelyjä. Kokouksissa esiteltiin tuoreita kokemuksia käynnissä olevista palvelusopimuspiloteista.

Tiedotusvaliokunta

Matti Aalto	Infra ry/Lemminkäinen Infra Oy, puheenjohtaja
Heikki Jämsä	Infra ry
Kai Salmi	Infra ry
Miia Apukka	Infra ry/Destia Oy
Terhi Paavilainen	Infra ry/NCC Roads Oy
Mirja Forsman	Infra ry/Rudus Oy
Jenni Köpman	Infra ry/Skanska Oy
Merja Vuoripuro	Rakennusteollisuus RT ry
Erkki Pätiälä	Rakennustietosäätiö
Anu-Liina Ginström	Infra ry, sihteeri

Valiokunta piti 3 kokousta vuonna 2011. Lisäksi pidettiin useampia teemakokouksia mm. eduskuntavaaleihin vaikuttamisesta.

Valiokunta on toiminnassaan tehnyt seuraavia asioita:

1. Eduskuntavaalit 2011 ja määrärahoihin vaikuttaminen

Valiokunnassa käsiteltiin eduskuntavaaleja (17.4.2011) ja niihin vaikuttamista. Keskeisenä kysymyksenä oli se, miten saadaan tiestön ylläpitoon liittyviä asioita hallitusohjelman tekstiksi tiemäärärahojen lisäämiseksi. Lisäksi valiokunnassa keskusteltiin viestintästrategiaan liittyvistä näkökulmista eduskuntavaalien suhteen.

Tavoitteen toteuttamiseksi päivitettiin Rakennusmedia Oy:n kotisivuille (www.rakennusmedia.fi) Tuhon tiellä -sivustoa, jonne on tallennettu laajasti tienpitoon liittyvää tietoutta artikkeleiden, haastattelujen sekä videolähetysten muodossa.

Vaikuttamisen kannalta keskeisiä tavoitteita olivat perusväylänpidon rahoitustason nostaminen liikenneverkon kunnan ja turvallisuuden parantamiseksi, väylähankkeiden pitkäkestoisen investointi- ja rahoitussuunnitelman laatiminen sekä infrastruktuurin rahoitusyhtiön perustaminen nykyisen kehysbudjetoinnin rinnalle.

INFRA ry:n tavoitteiden viestinnän kohderyhminä olivat ministerit, kansanedustajaehdokkaat sekä poliittisten puolueiden liikennevastaavat henkilöt. Lisäksi kohderyhminä olivat muut päätöksentekijät, kuten ministeriöiden virkamiehet sekä virastojen asiantuntijat.

Kohderyhmiä tavattiin henkilökohtaisesti ennen vaaleja. Lisäksi järjestettiin videopaneeleja infran ajankohtaisista asioista. Paneelikeskusteluihin osallistui kansanedustajia sekä asiantuntijoita. Paneelikeskusteluista osa videoitiin suorana verkossa ja osa tallennettiin Tuhon tiellä -sivustolle, jonne kerättiin keskitetysti muutakin ajankohtaista vaalimateriaalia.

Tavoitteiden viestinnässä keskeisenä kohderyhmänä oli myös media. Eduskuntavaaleihin liittyen solmittiin laajat kontaktit mm. lehdistöön, jossa valtakunnallisilla ja alueellisesti merkittävillä sanomalehdillä oli suuri rooli infraan liittyvien asioiden nostamisessa esille mediassa. Tuotettujen artikkeleiden ja julkaisujen pohjalta media laati omat artikkelinsa alueelliset näkökulmat huomioon ottaen. Infra-asioiden medianäkyvyys oli merkittävää ennen eduskuntavaaleja.

Osana hallitusohjelman toteuttamista käynnistettiin Liikennepoliittisen selonteon laadinta kertomusvuonna. Valiokunta oli aktiivisesti mukana yhteistyössä elinkeinoelämän järjestöjen kanssa laatimassa yhteistä kannanottoa infra-asioiden kehittämiseksi ja rahoitustason nostamiseksi. Lähtökohtana kannanotoille oli se, että toimiva liikenneverkosto luo edellytykset ja vauhdittavat yritysten kasvua ja kilpailukykyä. Keskeisiä painopisteitä olivat vienti- ja tuontikuljetusten reitteihin panostaminen viennin suuren merkityksen johdosta, ennustettavuuden ja tehokkuuden lisääminen pitkäjänteisyydellä ja uusilla rahoitustavoilla sekä toimenpiteillä, joilla Suomen korkeita logistiikkakustannuksia voidaan alentaa kilpailijamaihin nähden.

Vaikuttamista tehtiin myös yhteistyössä Auto- ja Tiefoorumin (ATF) kanssa. Valiokunta toimitti taustamateriaalia ATF:n käyttöön, jota on julkaistu ATF:n kotisivuilla www.tieyhdistys.fi/atf. ATF otti kantaa ajankohtaisiin tie- ja liikennepoliittisiin kysymyksiin sekä laati kannanottoja käytettäväksi vaikuttajataapaamisissa.

2. Kampanja

Valiokunnassa käsiteltiin NCC Roads Oy:n Aja hiljaa -kampanjaa (www.ncc.fi/ajahiljaa), minkä tavoitteena on lisätä asfalttityömailla työskentelevien turvallisuutta. Erityisesti ammattikuljettajille olisi hyvä saada viestiä läpi. Myös tilaajan rooli on keskeinen päällystystyömaiden turvallisuudessa.

3. WWW-sivut ja sähköinen lehti

PANK ry:n kotisivuja on päivitetty tarpeen mukaan mm. valiokuntien pöytäkirjojen osalta.

Infra ry:n kotisivulla on julkaistu bitumi-indeksi kuukausittain.

Lisäksi asfalttialan käytettävissä oli Infra ry:n Infrarakentaja-lehti, joka ilmestyi kahdeksan kertaa. Lehdessä julkaistiin asfalttialaan liittyviä artikkeleita. Lisäksi julkaistiin sähköinen Asfalttilehti, minkä jakelun piirissä on noin 1000 henkilöä.

4. Infrapoliittinen iltapäivä

Valiokunta osallistui yhteistyössä Infra ry:n kanssa Infrapoliittisen iltapäivän toteutuksen suunnitteluun ja ohjelman sisällön määrittämiseen. Tilaisuus järjestettiin maaliskuussa 2011 Wanhassa satamassa.

5. Infrakuntoon.fi-nettisivut

Käsiteltiin uuden www.infrakuntoon.fi sivustoa. Infrarakenteisiin kuuluvat tie-, katu ja rataverkostot sekä vesihuolto- ja energiahuoltoverkot. Sivustolla kerrotaan näiden infrarakenteiden ennakoivan kunnossapidon tärkeydestä. Mitä pidemmälle infran kunnostusta lykätään, sitä kalliimmaksi se tulee tulevaisuudessa.

Sivuston tuottamiseen osallistuivat Infra ry, Tieyhdistys, Kuntaliitto, RAKLI, Tampereen AMK sekä Vesi- ja viemäri- ja viemäriyhdistys.

Tiemerkintävaliokunta

Anders Nordström	Infra ry/Cleanosol, puheenjohtaja
Jarkko Valtonen	Aalto-yliopisto
Jukka Kirjavainen	Carement Oy
Jarmo Nousiainen	Infra ry/NCC Oy
Seppo Kemppainen	Infra ry/Skanska Asfaltti
Harri Linnakoski	Infra ry/Tielinja, varapuheenjohtaja
Tuomas Österman	Liikennevirasto
Anne Valkonen	Pirkanmaan ELY-keskus
Tapio Syrjänen	Pirkanmaan ELY-keskus
Harri Spoo	Pöyry Finland Oy
Risto Roivainen	Ramboll, Roadlux
Antero Arola	Rejlers Oy
Marko Niku	Road Consulting
Kejo Pulkkinen	Tietomekka
Tero Ahokas	Varsinais-Suomen ELY-keskus
Ville Alatyppö	Kuntaliitto/Helsingin kaupunki, sihteeri

Valiokunta piti vuoden 2011 aikana kolme kokousta. Valiokunnan erillisryhmät tahoillaan jatkoivat toimintaansa. Lisäksi valiokunta teki läheistä yhteistyötä ELY-keskuksen asiakirjojen kehittämisryhmän kanssa.

Valiokunta on toiminnassaan tehnyt seuraavia asioita:

1. Käsitellyt aiheet

- Tiemerkintämateriaalien CE-merkintätööhön osallistuminen sekä laadunmittaus ja -seuranta
- Tiemerkintöjen vaatimukset, märkä- ja paluuheijastuvuus, mittaus ja validointi, koekohteet, InfraRYL ja tiemerkintöjen normikirjan tekeminen
- Pohjoismaiden tiemerkintäfoorumin (SVMF) asioiden seuranta
- ELY-keskusten ja kuntien tarjouspyyntö- ja sopimusasiakirjojen kehittäminen
- Tiemerkintäalan kustannusten indeksointi
- Liikenne- ja työturvallisuuden kehittäminen

2. Koulutukseen ja tiedottamiseen osallistuminen

Valiokunta osallistui Pohjoismaiden tiemerkintäpäivien järjestämiseen Rovaniemelle 8.-9.2.2011 sekä Suomen tiemerkintäpäivän järjestämiseen 7.2.2011. Lisäksi valiokunnan jäsenet ovat tuoneet esille tiemerkintöihin liittyvää tietoa esitelmissä alan seminaareissa, esimerkiksi Päälystekursseilla, Tieyhdistyksen Suunnittelu ja kunnossapito –seminaarissa ja FCG:n Asfalttipäivillä. Lisäksi oppilaitoksille luennoitiin muutamia kertoja alasta.

Ville Reihen diplomityö valmistui 04/2011 sekä kaksi uutta diplomityötä käynnistettiin (kuntoarvojen kehitysmahdollisuudet ja paluuheijastavuuden pysyvyys).

Ympäristö- ja turvallisuusvaliokunta

Antti Lyytinen	Infra ry/Skanska Asfaltti Oy, puheenjohtaja
Mika Kortene	Infra ry
Raimo Antila	Infra ry/Destia Oy
Jorma Paananen	Infra ry/Destia Oy
Atte Lyytikäinen	Infra ry/Lemminkäinen Infra Oy
Timo Tuokko	Infra ry/Lemminkäinen Infra Oy
Seppo Pesonen/Juuso Lukkarinen	Infra ry/NCC Roads Oy
Aarni Isotalo	Kuljetusliike Aarni Isotalo Oy
Timo Blomberg	Nynas Oy
Antti Kaarlela	SL Asfaltti Oy
Heikki Jämsä	Infra ry, sihteeri

Valiokunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa. Lisäksi valiokunnan jäsenet kokoontuivat useita kertoja mm. turvallisuuskilpailun yhteydessä.

Valiokunta on tehnyt seuraavia asioita:

1. IARC tutkimus

Valiokunnassa seurattiin kansainvälisen syöpäjärjestö IARC:n tutkimusta bitumin ja bitumipäästöjen terveysluokituksista. IARC julkaisi tulokset, jonka mukaan IARC luokitus perustuu skaalaan 1-4, jossa 1 on vaarallisin seuraavasti:

- Group 1 *Carcinogenic to humans*: 107 agents
- Group 2A *Probably carcinogenic to humans*: 59
- Group 2B *Possibly carcinogenic to humans*: 267
- Group 3 *Not classifiable as to its carcinogenicity to humans*: 508
- Group 4 *Probably not carcinogenic to humans*: 1

IARC:n tulosten perusteella tiebitumi luokiteltiin ryhmään 2B (possibly carcinogenic to humans). Tähän samaan luokkaan kuuluvat mm. matkapuhelimet ja kahvi. IARC:n tutkimusraportti ei ole vielä käytettävissä. Se julkaistaan todennäköisesti vuonna 2012. Valiokunta käsitteli tuloksia ja arvioi niiden vaikutuksia alan toiminnan mahdolliseen kehittämistarpeeseen.

2. Uusioasfaltin käytön esteiden poistaminen

Ympäristöministeriö on laatimassa uutta asetusta, jolla helpotetaan vanhan asfaltin uusiokäyttöä asfaltti-asetamalla (Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi asfaltti-asetusten ympäristönsuojeluvuorokausista annetun asetuksen muuttamisesta). Asetuksen tavoitteena on lisätä kierrätysasfaltin määrän käyttöä ilman ympäristölupaa sekä ilman YVA-tarkastelua. Lisäksi asfaltinkappaleiden murskaus on mahdollista ilman ympäristölupaa.

Valiokunta on käsitellyt ja kommentoinut asetusluonnoksen sisältöä Ympäristöministeriölle. Lisäksi jäsenet ovat osallistuneet YM:n asiaa valmistelevalle työryhmän työskentelyyn. Uuden asetuksen on määrä astua voimaan 1.5.2012 alkaen.

3. Turvallisuuskilpailu 2011

Valiokunta järjesti turvallisuuskilpailun 2011. Tavoitteena oli löytää Asfalttimittarin perusteella paras levitysryhmä ja asfaltti-asetus. Kilpailuun osallistui 5 levitysryhmää ja 5 koneasemaa. Levitysryhmäsarjan voittaja oli Destia Oy ja asfaltti-asetussarjan voittaja Lemminkäinen Infra Oy. Voittajat palkittiin Palautepäivillä.

4. Asfalttimittari 2011

Käsiteltiin Asfalttimittarin päivitystä vuoden 2011 turvallisuuskilpailusta saatujen kokemusten perusteella. Päivitetty Turvallisuusmittari julkaistaan pdf-versiona www-sivuilla ja se on kaikkien käytettävissä.

5. Työturvallisuus ja kypärän käyttö asfalttityömailla

Valiokunnassa käsiteltiin kypärän käyttöön liittyvää ohjeistusta. Lisäksi keskusteltiin kevyistä standardin mukaisista kypärävaihtoehdoista, joita on markkinoilla.

6. Tapaturmatilastot

Käsiteltiin asfalttialan tapaturmia kerättyjen tietojen perusteella. Alustavien tulosten perusteella voidaan todeta asfalttialan tapaturmien määrän olevan laskusuunnassa vuodesta 2001 lähtien. Vuonna 2009 tapahtui asfalttialalla keskimäärin 23 tapaturmaa/miljoona työtuntia (mukana tapaturmat, joiden kesto on vähintään yhden päivän).

7. Euroopan Asfalttiliiton Health and Safety and Environment Committee

Valiokunnan edustaja Juuso Lukkarinen osallistui EAPA:n Health and Safety and Environment (HSE) komitean työskentelyyn Suomen edustajana. Valiokunnassa valmisteltiin ja käsiteltiin HSE-komitean toimintaan liittyviä asioita kuten terveystutkimuksia (MESTA, IARC, bitumin nomogrammi jne.), työmaan turvallisuutta ja ympäristöön (päästökauppa, jätelainsäädäntö, hiilijalanjälki, energiaa vähentävät päällysteet) liittyviä asioita.